

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א

המעשה עם הבחינות
בלשון הקודש - ואידיש

מעשה י'
מבערגיר ועני (1)
גליון 61

שבת שלום קוראים יקרים!

הצדיק ששם עקר דעתו, שהולך על פני כל העולם...

והעני הפונה העני בדעת! כמו שרבונו ז"ל מלמד (ליקו"מ קמא כ"א) "כל החסרונות שיש לאדם-הן פונסה או בנים או בריאות הגוף וכל שאר החסרונות-הכל הוא בחסרון הדעת" כי "אין עני אלא מן הדעת" (נדרים מ"א) וכל היסורים של העני שנראה גם בהמשך המעשה, וגם המדות הרעות שלו הכל נמשך מחסר הדעת שלו, כמו שכתוב: "וכן פעם ואכזריות הוא מחסרון הדעת" (ליקו"מ קמא כ"א) וכל אחד מאתנו יש לו את הבחינה של עני בדעת, כל אחד וחסרונו, שצריכים מאד מאד לצדיק, כמו שאנו רואים במעשה, שכל השפע והטובה שהיה לעני הכל היה על ידי הבערגיר.

זו הקדמה חשובה מאד, כדי שנוכל להבין נכון את המעשה, ולהוריד את הדברים הלכה למעשה. ההבנה, שכל היסורים והצרות שעובר עלינו הכל נמשך מחסרון הדעת, חסר לנו דעת אמתי, ועקר הדעת הוא אצל הבערגיר שזה הצדיק האמת שממנו הכל.

בשיר ושבח לחי העולמים על עד הנה, ובתפלה להבא אנו מתחילים השבוע את מעשה י"א מבערגיר ועני, שגם פן מפני אריכותו, יתפרס בעזרת ה' יתברך על כמה שבועות.

כשמתחילים למוד חדש, חשוב מאד לבוא בתמימות ובהתחדשות, כאלו אנו שומעים ולומדים את המעשה בפעם הראשונה, כך אפשר לגלות חיות ואור חדש לגמרי בתוך המעשה.

לפני הכל כדאי שנבין מה זה בערגיר? בערגיר פרושו "סוחר" (ולא עשיר כמו שהרבה טועים לחשב) אחד שעוסק במשא ומתן לפרנסתו ואינו נצרך לבריות, ומה זה עני? כל אחד יודע, שזה אחד שאין לו והוא נצרך לבריות. עקר העשירות, מלמד אותנו רבונו ז"ל, שזה בדעת! "כמו שאמרנו חז"ל (נדרים מ"א): "דעת קניית מה חסרת, ואם דעת חסרת מה קניית", כי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת" (ליקו"מ קמא כ"א) לכן הבערגיר הפונה לבר דעת אמתי, שיש לו כל כך דעת, שנושא ונותן מדעתו גם לאחרים, שזה הצדיק האמתי שבדור "והיו הוועקסלען [שטרות] והפריב [מכתבים] שלו הולכין על העולם", שזה התורה של

שבת שלום ומברך!

פעם אחת היה בערגיר. והיה עשיר מפלג מאד, ולמטה ממנו היה דר עני אחד,

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה י' מבערגיר ועני (1) שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א - בלשה"ק

פעת אחת באתה אצלו אשת העני הנ"ל, ונתן לה מה שנתן. ונשתנה צורתו ונבהל ונשתומם מאד. שאלה אותו העני הנ"ל: אבקש מחילה מכבודכם. תגידו לי. מה זאת, שבכל עת אשר אנו באים אצלכם, משתנים פניכם מאד? ספר לה כל אותו העני, שחלם לו כנ"ל, ומאותו היום לבו נוקפו מאד וכו' כנ"ל, השיבה לו: האם היה החלום באותו הלילה פלוגית שאמרה לו? השיב לה: הן, ומה בזה? השיבה לו: באותו הלילה חלם לי גם כן שאני עשירה גדולה, ובאו אנשים לתוך ביתי ועשו פאקין פאקין ושאלתים: להיכן אתם נושאים? השיבו: אל אותו העני, הינו להבערגיר הנ"ל, שקראוהו עכשו עני. על כן מה אתה משגיח על חלום, הלא אף אני בחלומי? והוא נבהל ונשתומם עכשו יותר ויותר על ששמע עוד את חלומה, שהדבר נראה, שישאו עשירותו ורכושו אצל העני, ודלות של העני ישאו אצלו, ונבהל מאד מאד.

ויהי היום, ונסעה אשת הבערגיר עם עגלות צב לטייל, ולקחה עמה רעותיה, ולקחה גם אשת העני עמה, ונסעו על הטיול.

והנה עבר איש חיל, אדון (שקורין יעדניראל), עם החיל שלו, ופנו אל הצד מן הדרך בשבילו. ועבר החיל וירא שנוסעים נשים, וצוה שיוציאו אחת מן הנשים שנסעו לטייל,

והלכו והוציאו את אשת העני, וחטפו אותה בתוך העגלת צב של היעדניראל ונסעו עמה, ובנדאי אי אפשר להשיבה, כי נסע להלן. בפרט איש חיל,

מעשה, פעם אחת היה בערגיר. והיה עשיר מפלג מאד, והיה לו סחורות רבות מאד וכיזא. והיו הוועקסלען והברייב שלו הולכין על העולם, והיה לו כל טוב. ולמטה ממנו היה דר עני אחד, שהיה עני גדול מאד, והיה לו כל ההפך מן הבערגיר העשיר. ושניהם היו חשובי בנים: לזה לא היה בנים וכן לזה.

פעם אחד חלם להבערגיר, שבאו אנשים ועשו חבילות חבילות, דהינו פאקין פאקין. ושאל אותם: מה אתם עושים? והשיבו: לשאת הכל אל העני הנ"ל. וחרה לו מאד מאד על שהם רוצים לשאת כל הונו מביתו אל העני, ולכעס עליהם אי אפשר, שהם אנשים רבים.

והם עשו חבילות חבילות מכל אשר היו לו מכל סחורותיו והונו ורכושו, ונשאו הכל כאשר לכל אל בית העני הנ"ל, ולא השאירו כלום בביתו כי אם דפנות הבית ריקם. וחרה לו מאד מאד,

והקיץ וירא והנה חלום. ואף שראה שהוא חלום, וברוך השם, הכל אצלו, אף על פי כן היה לבו נוקפו מאד. וחרה לו הדבר מאד מאד על דבר החלום, ולא היה יכול לצאת מדעתו דבר החלום הנ"ל.

והעני הנ"ל עם זוגתו היה רגיל גם מקדם להשגיח עליהם ולתת להם מסתידו,

ועכשו, אחר החלום, נתן עליהם השגחה יותר מקדם, אף בכל עת שהיו באים לביתו, העני או אשתו, היו משתנים פניו, ונבהל מפניהם מחמת החלום שזכר. והם העני עם אשתו, היו רגילים לפרקים אצלו, והיו אצלו נכנסים ויוצאים.

יַעֲדִנְיָרָאֵל עִם חֵילוֹתָיו. וְלִקְחָהּ וְנָסַע עִמָּהּ לְמִדְיָנָה שְׁלוֹ,

וְהִיא הָיְתָה יְרֵאת שָׁמַיִם, וְלֹא רָצְתָה לְשָׁמַעַ לּוֹ כָּלֵל, וְהָיְתָה בּוֹכָה מְאֹד, וְהָיוּ מִבְּקָשִׁים וּמִפְתִּים אוֹתָהּ, וְהִיא הָיְתָה יְרֵאת שָׁמַיִם בְּיֹתֵר. וְהֵם שָׁבוּ לְבֵיתָם מִן הַטַּיִל, וְהָנָה נְלַקְחָהּ הָעֲנִיָּה הַנַּ"ל. וְהָיְתָה הָעֲנִי מִתְאַבֵּל וּבוֹכָה וּמִתְמַרְמֵר מְאֹד מְאֹד עַל אֲשֶׁתּוֹ תָּמִיד.

פַּעַם אַחַת עָבַר הַבַּעֲרָגִיר אֶצֶל בֵּית הָעֲנִי. שָׁמַע שֶׁהוּא בּוֹכָה וּמִתְמַרְמֵר מְאֹד מְאֹד. נִכְנַס וּשְׁאַלוּ: מָה אַתָּה מִתְמַרְמֵר וּבוֹכָה כָּל־כָּף? הַשִּׁיבוּ: וְכִי לֹא אֲבִכָּה? וּמָה נִשְׁאַר לִי? יֵשׁ שְׁנַשְׁאָר לָהֶם הָעֲשִׁירֹת אוֹ בָּנִים. אֲנִי אֵין לִי כָלוּם, וְגַם אֲשֶׁתִּי נְלַקְחָהּ מִמֶּנִּי, וּמָה נִשְׁאַר לִי? וְנִכְמַר לְבוֹ שֶׁל הַבַּעֲרָגִיר עַל הָעֲנִי הַנַּ"ל,

וְנִתְעוֹרְרוּ רַחֲמָיו עָלָיו מְאֹד מְאֹד מִגְדֹל הַמְרִירוֹת שֶׁרָאָה בּוֹ, וְהֵלֵךְ וַעֲשֵׂה דָבָר מְבֹהֵל, וּבְאֵמַת הָיָה שָׁגְעוֹן, וְהֵלֵךְ וּשְׁאַל בְּאִזְהָ מְדִינָה דֵּר הַיַּעֲדִנְיָרָאֵל הַנַּ"ל. וְהֵלֵךְ וְנָסַע לְשָׁם, וַעֲשֵׂה דָבָר מְבֹהֵל מְאֹד וְהֵלֵךְ לְבֵית הַיַּעֲדִנְיָרָאֵל, וְשָׁם עוֹמְדִים (וּוּאֲכִין),

וְהוּא, מִגְדֹל הַבְּהִלָּה שְׁלוֹ מְאֹד מְאֹד נִשְׁתוּמָם, וְהֵלֵךְ בְּבִהָלָה גְדוֹלָה, וְלֹא הִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל הַוּוּאֲכִין, וְגַם הַוּוּאֲכִין נִבְהָלוּ וְנִשְׁתוּמְמוּ מְאֹד מִחֲמַת שֶׁרָאוּ פְתָאֵם בְּנֶאֱדָם אֶצְלָם מְבֹהֵל מְאֹד, וְנִבְהָלוּ מְאֹד. אֵיפֹה בָּא זֶה לְכָאֵן?

וּמִחֲמַת הַבְּהִלָּה הַנִּיחוּהוּ כָּל הַוּוּאֲכִין, וְעָבַר עַל כָּל הַוּוּאֲכִין, עַד שֶׁנִּכְנַס לְבֵית הַיַּעֲדִנְיָרָאֵל, לְמָקוֹם שֶׁהָיְתָה שׁוֹכֶבֶת שָׁם, וּבָא וְהִקִּיצָהּ וְאָמַר לָהּ: בּוֹא, וּרְאֵתָה אוֹתוֹ וְנִבְהָלָה. וְאָמַר לָהּ: תִּכְף בּוֹא עִמִּי, וְהִלְכָה עִמּוֹ, וְעָבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל הַוּוּאֲכִין, עַד שֶׁיִּצְאֻ. וְאִזִּי תִכְף נִבְהָל וְנִזְכָּר מָה שֶׁעָשָׂה דָבָר כָּזֶה, וְהַבִּין שֶׁבּוֹדָאֵי תִכְף יְהִיָּה נַעֲשֵׂה רַעַשׁ גְּדוֹל, וְכֵן הָוָה,

שֶׁנַּעֲשֶׂה שָׁם תִּכְף רַעַשׁ גְּדוֹל אֶצֶל הַיַּעֲדִנְיָרָאֵל. וְהֵלֵךְ וְהִטְמִין עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד שֶׁהָיָה עִם מֵי גְשָׁמִים עַד שֶׁיַּעֲבֹר הָרַעַשׁ, וְשָׁהָה שָׁם עִמָּהּ שְׁנֵי יָמִים בְּתוֹךְ הַבּוֹר, וּרְאֵתָה הָאִשָּׁה הַנַּ"ל גְּדֹל הַמְסִירַת נַפְשָׁהּ שֶׁהָיָה לּוֹ בְּשִׁבְלָהּ וְהִצְרוֹת שֶׁסוֹבֵל בְּשִׁבְלָהּ, וְנִשְׁבַּעָה בַּה', שֶׁכָּל הַמְזָל שֶׁיֵּשׁ לָהּ, אֶפְשָׁר יֵשׁ לָהּ אִזְהָ מְזָל שֶׁהָיָה לָהּ אִזְהָ גְדֹלָה וְהִצְלָחָהּ, שֶׁהָיָה כָּל הַצְּלָחָה שְׁלָהּ לֹא נִמְנַע מֵאֵתוֹ, וְאִם יִרְצָה לִקַּח לְעַצְמוֹ כָּל הַצְּלָחָה וּגְדֹלָה שְׁלָהּ, וְהִיא תִשְׁאָר כְּמִקְדָּם, לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ כָּלֵל.

וְאִיךְ מוֹצֵאִים שָׁם עֵדוּת? וְלִקַּח אוֹתוֹ הַבּוֹר לְעֵדוּת. אַחֵר שְׁנֵי יָמִים יִצְאָ עִמָּהּ מִשָּׁם וְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבָא עִמָּהּ לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהַבִּין שֶׁגַּם שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם מְחַפְּשִׁים אַחֲרָיו.

וְהֵלֵךְ עוֹד, וְהִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּהּ בְּתוֹךְ מְקוֹנָה, וְנִזְכָּרָה שׁוֹב בְּגִדְל הַמְסִירוֹת נַפְשָׁהּ וְהִצְרָה שֶׁסוֹבֵל בְּשִׁבְלָהּ, וְנִשְׁבַּעָה עוֹד הַפַּעַם כַּנַּ"ל, וְלִקְחָהּ אֶת הַמְקוֹנָה לְעֵדוּת. וְהָיוּ שָׁם גַּם־כֵּן בְּעֶרְף שְׁנֵי יָמִים, וַיִּצְאוּ וְהִלְכוּ לְהֵלֵךְ. וְכֵן הָיָה כַּמָּה פַּעַמִּים, שֶׁהִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּהּ בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים כִּיִּצְאָ בְּאֵלוֹ, דְּהֵינּוּ בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת שֶׁל מַיִם, וְהֵם בּוֹר וּמְקוֹנָה, כַּנַּ"ל, וְאֲגַמִּים וּמַעְיָן וּנְחָלִים וּנְהָרוֹת וַיִּמִּים,

וּבְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שֶׁהָיוּ נִחְבָּאִים שָׁם, נִזְכָּרָה בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁוֹ וְצָרְתּוֹ בְּשִׁבְלָהּ, וְנִשְׁבַּעָה לּוֹ, כַּנַּ"ל, וְלִקְחָהּ אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְעֵדוּת, כַּנַּ"ל, וְהִלְכוּ וּבָאוּ, וְהָיוּ מִתְחַבֵּאִים עֲצָמָם בְּכָל פַּעַם בְּמִחְבּוֹאוֹת הַנַּ"ל, עַד שֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם.

כַּשֶּׁבָּאוּ עַל הַיָּם, וְהוּא הָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל, וְהָיָה מְכִיר הַדְּרָכִים עַל הַיָּם, וְחִתָּף עֲצָמוֹ לְבוֹא לְמִדְיָנָתוֹ, עַד שֶׁעָבַר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם אֲשֶׁת הָעֲנִי הַנַּ"ל, וְהִשְׁיבָה לְהָעֲנִי, וְהָיָה שִׁמְחָה גְדוֹלָה שָׁם.

ספּוּרֵי מַעֲשֵׂי־חַיִּים קְדֻמוֹנִיּוֹת - מַעֲשֵׂה י' מִבְּעֵרְגֵי וְעֵנִי (1) וְוַאס הָאָט דֶּער צײַלֵט רַבֵּנוּ נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב זײַע"א - אײַדיש

פֿאַרמֶעגֶניס אין גאַנצן. פֿון דעס וועגן פֿאַרט. האָט אים דאָס האַרץ זײַער גיקלאַפֿערט און סע האָט אים זײַער גיהאַרט דער חלום. און סע האָט אים נײַט גיקאַנט אַרויס פֿון דעם זין דער חלום.

און דער אַרום מאַן (הנ"ל) מיט זײַן ווייב. פֿלעגט דער בעַרגער פֿריר אויף השִׁגְחָה גיבֵין אויף זײ. און פֿלעגט זײ אָפֿט צו גיבֵין. און הײַנט נאָך דעם חלום. האָט ער אויף זײ מֶעַר הַשִּׁגְחָה גיבֵין אײַדער פֿריר.

נאָר ווען זײ פֿלעגן צו אים אַרײַן צו קומען דער אַרום מאַן. אודער זײַן ווייב. פֿלעגט אים דאָס פֿנים נשְׁתַּנֵּה ווערן (דײַנו פֿאַרענדערט גיִואַרין) און ער איז פֿאַר זײ דערשְׁרַאקן גיִואַרין מִחֶמֶת ער פֿלעגט זיך דערמאַנען דעם חלום. און זײ דײַנו דער אַרום מאַן מיט זײַן ווייב. פֿלעגן אָפֿט צו אים אַרײַן צו גיין. און זײ זענען בײַ אים אָפֿט גיִווען.

אַמאַל איז צו אים אַרײַן גיקומען דעם אַרומאַנס ווייב. האָט ער איר גיבֵין וואָס ער האָט איר גיבֵין. און זײַן צוֹרֵה איז אים נשְׁתַּנֵּה גיִואַרין און ער איז זײַער דערשְׁרַאקן גיִואַרין האָט זי אים גיפֿרעגט און האָט צו אים גיזאַגאַט. אײַך בעט אײַבער אײַער כּבֹּד. זאַגט מיר וואָס איז דאָס. אַז ווען מיר קומען צו אײַך. ווערט אײַער פֿנים זײַער פֿאַרענדערט.

האָט ער איר דערצײלֵט די גאַנצע מַעֲשֵׂה. בַּאֲשֶׁר סע האָט זיך אים אַזוי גיחֲלִימֵט. (פֿנ"ל) און זײַנט דעמוֹלֵט אָן קלאַפֿערט אים דאָס האַרץ זײַער (פֿנ"ל)

האָט זי אים גיפֿרעגט. איז דער חלום נײַט גיִווען אין דער און דער נאַכט. (וואָס זי האָט אים גיזאַגט) ענפֿערט ער איר. יוא. וואָס איז דען. ענפֿערט זי אים. אין דער נאַכט. האָט זיך מיר אויף גיחֲלִימֵט. אַז אײַך בײַן אַ גרויסע עשִׁירת. און סע זענען גיקומען מענשן צו מיר אין שְׁטוּב אַרײַן. און האָבֵין

מַעֲשֵׂה אַמַּל איז גיִווען אַ בעַרגֵי (דאָס איז אַ גרויסער סוּחַר) ער איז גיִווען זײַער אַ גרויסער עוֹשֶׁר. ער האָט גיִהאַט זײַער אַסאַך סְחֻרוֹת. און זײַנע וועקסלען און זײַנע בְּרִיוּו זענען גיגאַנגען אויף דער וועלט. און ער האָט גיִהאַט פֿל טוב. נײַדיריקער פֿון אים האָט גיִוואַינט אײַן אַרום מאַן. וואָס ער איז גיִווען זײַער אַ גרויסער אַרום מאַן.

און ער האָט גיִהאַט גאַר דעם היפֿף פֿון דעם בעַרגער (דײַנו גאַר פֿאַרקערט אַזוי ווי דער בעַרגער איז גיִווען אַ גרויסער עוֹשֶׁר אַזוי איז ער גיִווען פֿאַרקערט אַ גרויסער אַרומאַן) און די בײַדע האָבֵן קײַן קינדער נײַט גיִהאַט. דער בעַרגער האָט קײַן קינדער נײַט גיִהאַט. און אַזוי דער אַרום מאַן האָט אויף קײַן קינדער נײַט גיִהאַט.

אַמַּל האָט זיך גיחֲלִימֵט דער בעַרגער. אַז סע זענען גיקומען מענשן און האָבֵין גימאַכט פֿאַקין פֿאַקין. האָט ער זײ גיפֿרעגט וואָס טוט איר האָבֵין זײ גיפֿרעגט. זײ ווילן דאָס אין גאַנצן אַוועק טראַגן האָט צו דעם אַרום מאַן (דײַנו דעם אַרום מאַן וואָס ער האָט אונטער אים גיִוואַינט פֿנ"ל)

האָט עס אים זײַער פֿאַרדראַסין און ער איז זײַער בְּרוֹגֵז גיִווען. נאָך וואָס זײ ווילן זײַן גאַנץ עשִׁירת אַוועק טראַגן צו דעם אַרום מאַן. און בײַזערין זיך קאַן מען זיך נײַט. וואַרין זײ זענען גיִווען אַסאַך מענשן. און זײ האָבֵין גימאַכט פֿאַקין פֿאַקין פֿון גאַר זײַן פֿאַרמֶעגֶניס. פֿון אַלע זײַנע סְחֻרוֹת. און פֿון גאַר זײַן גוטץ און האָבֵין עס גאַר אין גאַנצן אַוועק גיטראַגן צום דעם אַרום מאַן הנ"ל. און זײ האָבֵן בײַ אים גאַר נײַט גילאַזט נאָר די לײַדיקע ווענט. האָט עס אים זײַער זײַער גיאַרט.

דערווייל האָט ער זיך אויף גיחֲאָפֿט האָט ער גיזֶהֶן אַז סע איז אַ חלום. און כּאַטשע ער האָט גיזֶהֶן אַז סע איז נאָר אַ חלום. און סע איז בְּרוּף הַשֵּׁם בײַ אים זײַן

גימאכט פאקין פאקין. האב איך זיי גיפּרעגט. ווי הין ווילט איר דאס טראגין. האבין זיי גיענפערט. צו דעם ארום מאן (דהיינו צום בערגער וואס זיי רופין אים שוין היינט ארום מאן) בכּוּן וואס קוקסטו אויף אַ חלום. אלמיי מיר האט זיך אויף גיחלמ'ט.

און דער בערגער איז היינט נאך מער דערשטראקין גיווארין און איז פארטומילט גיווארין. ווייל ער האט דערהערט איר חלום אויף. ווארין עס ווייזט עפעס אויס. אז מען זאל איבער טראגין זיין עשירות מיט זיין גוטץ צום ארום מאן. און דעם ארומאנס דלות זאל מען אים איבער טראגן. איז ער זייער דערשטראקין גיווארין.

ויהי היום איז די בערגערין גיפארין שפאצירן זיך מיט א קארעטע. און זי האט מיט גינומען מיט זיך נאך ווייפער. און דעם ארומאנס ווייב האט זי אויף מיט גינומען. און זענען גיפארין נאשפאציר.

דערווייל. איז דורך גיפארין א יעדניראל מיט זיין חיל. האבין זיי אים אפגיטרעטין פון דעם וועג. איז דאס חיל דורך גיגאנגען.

האט דער יעדניראל גיזעהן אז סע פארין ווייפער, האט ער גיהייסין אז מען זאל ארויס נעמען איינע פון זיי זענען זיי גיגאנגען און האבין ארויס גינומען דעם ארומאנס ווייב. און זיי האבין זי אריין גיחאפט אין דעם יעדניראלס קארעטע און זענען מיט איר אנוועק גיפארין. קריק נעמען קאן מען שוין אנודאי ניט. ווארין ער איז ווייטער אנוועק גיפארין. בפרט א יעדניראל מיט זיין חיל. און דער יעדניראל האט זי גינומען. און איז מיט איר גיפארין אין זיין מדינה אריין

און זי איז גיווען א יראת שמים (דהיינו זי האט מורא גיהאט פאר גאט) און זי האט אים גאר ניט גיוואלט צו הערין און זי האט זייער גיוויינט. און מען האט זי זייער גיבעטין. און מען האט זי אן גירעט. און זי איז אבער גיווען זייער א גרויסע יראת שמים.

און זיי (דהיינו די בערגערין מיט די איבריקע ווייפער) האבין זיך אום גיקערט פון דעם שפאצירן. און דעם ארום מאנס ווייב איז ניט דא. האט דער ארום מאן זייער גיוויינט און האט זיך גישלאגין קאפ אין דער וואנט און האט תמיד זייער גיטרויערט אויף זיין ווייב.

אמאל איז דער בערגער פיר גיגאנגען פאר דעם ארומאנס שטוב. האט ער גיהערט ווי דער ארום מאן וויינט זייער ביטער און שלאגט זיך קאפ אין דער וואנט. איז דער בערגער צו אים אריין גיגאנגען. און האט אים גיפּרעגט. וואס וויינסטו אזוי שטארק.

האט ער אים גיענפערט. פארנוואס זאל איך ניט וויינען. וואס איז מיר דען גיבליבן. ביי אינעם בלייבט דאס עשירות. אדער סע בלייבט קינדער. איך האב גאר ניט. און מיין ווייב האט מען אויף ביי מיר אנוועק גינומען. וואס איז מיר גיבליבן.

האט עס דעם בערגער זייער אנגיחאפט ביים הארץ. און ער האט זייער גרויס רחמנות גיהאט אויף דעם ארום מאן. מחמת ער האט גיזעהן זיין ביטערניש. ער טרויערט זייער. און איז גיגאנגען (דער בערגער) און האט גיטאן א ווילדע זאך און סע איז טאקע גווען צום אמת א שגעון. און ער איז גיגאנגען און האט גיפּרעגט אין וועלכער מדינה סע וואוינט דער יעדניראל. און איז אהין גיפארן.

און ער האט גיטאן א ווילדע זאך. און ער איז אריין גיגאנגען צום יעדניראל אין שטוב אריין. און דארט פאר דעם יעדניראל שטייען זיך וואכין. און ער מחמת זייער גרויס בּהלה איז ער פּלוצים מיט גרויס בּהלה גיגאנגען און האט זיך גאר ניט אום גיקוקט אויף די וואכין.

און די וואכין זענען אויף דערשטראקין גיווארין און זענען זייער פארטומעלט גיווארין. מחמת זיי האבין פּלוצים גיזעהן א מענשין לעבין זיך מיט גרויס בּהלה. זענען זיי זייער דערשטראקין גיווארין. ווי קומט דער אהער.

און מחמת בהלה האבין אים אלע וואכין גילאזט. און ער איז אריבער אלע וואכין ביז ער איז אריין גיקומען צום יעדנראל אין שטוב אריין. צו דעם ארט וואס זי איז דארט גילעגין. און ער איז גיקומען און ער האט זי אויף גיוועקט און האט צו איר גיזאגט. קום.

ווי זי האט אים דערזעהן איז זי דערשראקין גיווארין. האט ער איר גיזאגט. תיכף קום מיט מיר. איז זי מיט אים גיגאנגען. זענען זיי איצט אויף אריבער איבער אלע וואכין ביז זיי זענען ארויס גיקומען.

דערנאך האט ער זיך ערשט ארום גיקוקט און ער האט זיך ערשט דערמאנט וואס ער האט דא גיטאן. אזוי א ווילדע זאך. און ער האט פארשטאנען אז דא וועט בןודאי תיכף ווערין א גרויס גיפילדער ביי דעם יעדנראל. און סע איז טאקע אזוי גיווען. סע גיווארין תיכף א גרויס גיפילדער באם יעדנראל.

איז גיגאנגען דער בערגער. און האט זיך באהאלטין מיט איר אין א גרוב וואס דארט איז גיווען רעגין וואסער. ביז דער רעש וועט איבער גיין. און ער האט דארט מיט איר גיזאמט צוויי טאג. האט זי גיזעהן דאס מסירת נפש וואס ער האט פון אירעט וועגין. און די צרות וואס ער לייט איבער איר.

האט זי גישוואוירין ביי גאט. אז גאר איר מזל וואס זי האט אפער האט זי עפעס אמזל. אז זי זאל האבין גרויס גדולה. און הצלחה. זאל גאר איר הצלחה. ניט זיין פארמיטין פון אים (דהיינו פון דעם בערגער) און אז ער וועט וועלין זיך נעמען גאר איר הצלחה מיט איר גדולה. און זי זאל בלייבין אזוי ווי פריער. זאל עס פון אים גאר ניט פארמיטין זיין. לוישמיר ווי נעמט מען דארט עדות.

האט זי גינומען דעם גרוב פאר איין עדות. נאך צוויי טאג. איז ער מיט איר פון דארט ארויס גיגאנגען און איז ווייטער גיגאנגען. און ער איז מיט איר ווייטער ווייטער גיגאנגען.

און ער האט פארשטאנען אז דארט. אין דעם ארט. זוכט מען זי אויף. איז ער גיגאנגען און האט זיך מיט איר באהאלטין נאך אמאל אין א מקוה.

האט זי זיך דארט ווידער אמאל דערמאנט. דאס מסירת נפש. און די צרות וואס ער לייט פון אירעט וועגין. האט זי נאך אמאל גישוואוירין. אזוי ווי פריער. אז גאר איר מזל וכו' כנ"ל. און האט גינומען די מקוה צו עדות. זענען זיי דארט אויף גיווען א קעגין צוויי טאג.

און זיי זענען ארויס גיגאנגען. און זענען ווייטער גיגאנגען. האט ער ווידער פארשטאנען. אז מע זוכט דא אויף האט ער זיך ווידער מיט איר באהאלטין.

און אזוי איז גיווען עטליכע מאל. וואס ער האט זיך מיט איר אלע מאל אין איין אנדער ארט באהאלטין דהיינו אין זיבן אירליי וואסערין. דהיינו אין א גרוב מיט וואסער און אין א מקוה כנ"ל און אגמים (גימזיכץ) און א קוואל און נחלים (ריטשקעס) און נהרות (טייכין) און ימים.

און אין איטליכן ארט וואס זיי האבין זיך דארט באהלטין. האט זי זיך אלץ דערמאנט אין זיין מסירות נפש און די צרות וואס ער לייט פון אירעט וועגין און זי האט אים גישוואוירין אלץ. אז איר מזל וכו' כנ"ל.

און זי האט אלע מאל גינומען דאס ארט צו עדות כנ"ל. און זיי זענען אלץ אזוי גיגאנגען און זי האבין זיך אלע מאל באהאלטין אין די ערטער (הנ"ל) ביז זיי זענען גיקומען אויף דעם ים.

ווי זיי זענען גיקומען אויף דעם ים. און דער בערגער איז גיווען א גרויסער סוחר. און ער האט גיוואוסט די גענג אויף דעם ים האט ער זיך גישניטן ער זאל קומען אין זיין מדינה אריין ביז ער איז איבער גיפארין דעם וועג און איז אהיים גיקומען מיט דעם ארום מאנס ווייב. און האט זי אפ גיבראכט דעם ארום מאן.

איז דארט גיווען א גרויסע שמחה.

דעם רבינ'ס מעשיות

נאמען _____
טעלפון _____
שטאט _____

בחינה אויף ספורי מעשיות

די צענטע מעשה (1) - פונעם בערגער מיטן עני

- ט.** וואס האט דער בערגער געטאן איר ארויסצונעמען?
 ער האט געדאווענט.
 ער האט געטאן א ווילדע זאך.
 ער האט געטאן א אינטערסאנטע זאך.
- י.** האט דער בערגער מצליח געווען איר ארויסצונעמען פון הויז פון יעדניראל?
 יא.
 ניין.
 יא, נאר דער יעדניראל האט איר צוריקגעכאפט.
- יא.** וואו האט זיך דער בערגער צום ערשט באהאלטן?
 אין א הייל.
 אין א מקוה.
 אין א גרוב.
- יב.** וואס האט די ווייב פונעם ארימאן געשוואוירן?
 אז איר גאנצע פארמעגן וועט זי געבן פארן בערגער.
 אז אויב זי וועט האבן א קינד, וועט זי זיך משדך זיין מיט אים.
 אז איר גאנצע מזל און הצלחה, זאל ער קענען נעמען.
- יג.** וועמען האט זי גענומען פאר עדות אויף דעם?
 דער באשעפער.
 די גרוב און די מקוה.
 צוויי מענטשן וואס זענען דארט אריבערגעגאנגען.
- יד.** וויפיל טעג זענען זיי געווען אין די גרוב און אין די מקוה?
 אין גרוב זיבן טעג, און אין מקוה בערך צוויי טעג.
 אין גרוב צוויי טעג, און אין מקוה זיבן טעג.
 אין גרוב צוויי טעג, און אין מקוה בערך צוויי טעג.
- טו.** אין וויפיל און אין וועלכע פלעצער האבן זיי זיך באהאלטן?
 אין זיבן פלעצער. אין גרוב, מקוה, הייל, פעלדער, וועלדער, מדבריות, און דערפער.
 אין זיבן וואסערן. אין א גרוב, מקוה, געמויזעכטן, קוואל, ריטשקעס, טייכן, און ימים.
 אין צוויי פלעצער. אין א גרוב, און אין א מקוה.
- טז.** וואס לערנסטו זיך דערווייל ארויס פון די מעשה?
 אז רצון ברעכט אייזן.
 מסירת נפש פאר פדיון שבויים.

- א.** וואס איז דער בערגער געווען?
 א גרויסער סוחר.
 א גרויסער עושר.
 זייער א גרויסער עושר.
- ב.** וואס איז געווען דער שכן וואס האט געוואוינט נידריגער פון אים?
 א פשוטי'ער מענטש.
 זייער א גרויסער ארימאן.
 א בלוטיגער ארימאן.
- ג.** וואס איז געשעהן צום בערגער נאכן חלום?
 זיין הארץ האט אים זייער געקלאפערט.
 ס'האט אים זייער געהארט.
 ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ד.** וואס האט פאסירט מיטן בערגער ווען דער ארימאן און זיין ווייב פלעגן קומען צו אים?
 זיין פנים פלעגט פארענדערט (אנדערש) ווערן.
 ער איז דערשראקן געווארן.
 ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ה.** וואס האט געחלומ'ט די ווייב פון ארימאן?
 אז זיא איז אריס און עס קומען מענטשן און מאכן פאקן פאקן.
 אז זי איז א גרויסע עשירת (עשירות'טע) און עס קומען מענטשן און מאכן פאקן פאקן.
 אז ס'זענען געקומען מענטשן און געמאכט פאקן פאקן.
- ו.** וואס איז געשעהן צום בערגער נאך וואס די ווייב פון ארימאן האט דערציילט איר חלום?
 ער איז געפאלן חלשות.
 ער איז נאך מער דערשראקן געווארן און ער איז פארטומלט געווארן.
 ער איז געווארן קראנק.
- ז.** וועמען האט די ווייב פונעם בערגער גענומען צו שפאצירן?
 נאך ווייבער.
 דעם ארימאניס ווייב.
 ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- ח.** וועמען האט מען ארויסגענומען פון וואגן צום יעדניראל?
 די ווייב פון בערגער.
 די ווייב פון ארימאן.
 איינע פון אירע חבר'טעס.

איז דארט ג'ווען א גרויסע שמוחה - מיט אסאך הצלחה!!!

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף."

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס מעשיות

מבחן בספורי מעשיות

מעשה י' (1) - מבערגיר ועני

- ט. מה עשה הבערגיר כדי להוציאה?
 התפלל
 עשה דבר מבוהל
 עשה מעשה משונה
- י. הבערגיר הצליח להוציא אותה מביתו של היעדניראל?
 כן
 לא
 הוציא אותה והידניראל תפס אותה שוב
- יא. היכן הטמין עצמו הבערגיר בפעם הראשונה?
 בתוך מערה
 בתוך מקוה
 בתוך בור
- יב. מה נשבעה אשת העני לבערגיר?
 שכל ממון שיהיה לה היא תתן לבערגיר
 שאם יולד לה בת היא תשתדך עם הבערגיר
 כל מזל והצלחה שיהיה לה, לא ימנע ממנו
- יג. את מי לקחה לעדות על זה?
 את השם יתברך
 את הבור והמקוה
 שני אנשים שעברו שם
- יד. כמה ימים היה הבערגיר עם אשת העני בבור ובמקוה?
 בבור שבעה ימים בערך, ובמקוה שני ימים
 בבור שני ימים ובמקוה שבעה ימים
 בבור שני ימים ובמקוה בערך שני ימים
- טו. ובכמה ובאיזה מקומות הטמין עצמו הבערגיר?
 בשבעה מקומות, בבור במקוה במערות בשדות ביערות במדברות ובנחלים
 בשבעה מקומות של מים, בבור במקוה באגמים במעיין בנחלים בנהרות בימים
 בשני מקומות בבור ובמקוה
- טז. מה אתה לומד מהסיפור בינתיים?
 שאין דבר העומד בפני הרצון
 מסירות נפש בשביל פדיון שבויים

- א. מה היה הבערגיר?
 סוחר גדול
 עשיר גדול
 עשיר מופלג מאוד
- ב. מה היה השכן מלמטה?
 איש פשוט
 עני גדול מאוד
 עני מרוד
- ג. מה קרה לבערגיר אחר החלום?
 היה לבו נוקפו
 חרה לו הדבר מאוד מאוד
 שתי התשובות נכונות.
- ד. מה קרה לבערגיר כשהעני ואשתו הגיעו לביתו?
 היה משתנה פניו
 נבהל מפניהם
 שתי התשובות נכונות
- ה. מה חלמה אשת העני?
 שהיא עניה ובאו אנשים לתוך ביתה ועשו פאקין פאקין (חבילות חבילות).
 שהיא עשירה גדולה ובאו אנשים לתוך ביתה ועשו פאקין פאקין (חבילות חבילות)
 שבאו אנשים לתוך ביתה ועשו פאקין פאקין (חבילות חבילות)
- ו. מה קרה לבערגיר אחרי שאשת העני ספרה לו חלומה?
 נפל חלשות
 נבהל ונשתומם יותר
 נפל למשכב
- ז. את מי לקחה אשת הבערגיר לטייל?
 את רעותיה
 את אשת העני
 שתי התשובות נכונות
- ח. את מי לקח היעדניראל בדרך?
 אשת הבערגיר
 אשת העני
 רעותיה.

וְהָיָה שְׂמֵחָה גְדוֹלָה שָׁם - בהצלחה!!!

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: "ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך